

PODSUMOWANIE

do Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020” przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr III/47/1/2010 z dnia 17.02.2010 r.

zawierające:

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz Informacje o sposobie wykorzystania;
2. Ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko.
3. Opinii właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz.1227 z późn. zm.).
4. Zgłoszonych uwag i wniosków.
5. Wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.
6. Propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Podstawa prawna:

- art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz.1227 z późn. zm.).

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Planowanie rozwoju jest jednym z kluczowych zadań, jakie ustawowo zostały przypisane samorządowi województwa. Opracowuje on strategię, stanowiącą zapis świadomych wyborów społeczności regionu, zorientowanych na rozwiązanie głównych problemów i utrzymanie województwa na ścieżce trwałego i zrównoważonego rozwoju. Jako główne narzędzie polityki rozwoju prowadzonej przez samorząd województwa wyznacza zakres działań podejmowanych przez władze regionu, a także stanowi punkt odniesienia dla inicjatyw oraz dokumentów o charakterze planistycznym, przestrzennym i programowym, podejmowanych i tworzonych na poziomie regionalnym, lokalnym, a także przez środowiska branżowe. Przesłankami aktualizacji były zmieniające się uwarunkowania rozwoju regionalnego, zawarte m.in. w dokumentach szczebla krajowego, prawodawstwie związanym z prowadzeniem polityki rozwoju. Celem aktualizacji strategii było jeszcze silniejsze wpisanie regionu w światowe trendy związane z rozwojem gospodarki opartej na wiedzy, dyfuzją rozwoju poprzez ośrodki metropolitalne, podnoszeniem jakości życia przy uwzględnieniu wymogów wynikających z zasad zrównoważonego rozwoju. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w zdefiniowanych priorytetach rozwoju województwa ukierunkowanych na: wzmacnianie metropolizacji regionu poprzez rozwój funkcji związanych z kulturą i nauką, powiązanie z przestrzenią europejską, powszechną dostępność do regionalnych usług publicznych o wysokim standardzie, rozwój nowej gospodarki opartej na kreacji i absorpcji technologii.

Alternatywne rozwiązania to: nie przystąpienie do aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego lub prowadzenie doraźnych działań przez samorząd województwa oraz innych partnerów, niezgodnych czy wykraczających poza zapisy obowiązującego

dokumentu strategii, nie uwzględniającego nowych pojawiających się możliwości i wyzwań. W obu sytuacjach utrudnione byłoby prowadzenie sprawnej i skutecznej polityki rozwoju. Podejmowane przypadkowo przez władze województwa działania nie gwarantowałyby realizacji aspiracji i potrzeb jego mieszkańców, a nawet mogłyby być wzajemnie sprzeczne. W tym przypadku nie byłoby można mówić o rozwoju regionu czy prowadzeniu jakiegokolwiek polityki regionalnej, jak również o wpisaniu kierunków rozwoju województwa w politykę kraju i Unii Europejskiej.

2. Informacja o sposobie wykorzystania ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko

Podstawą sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020” były zapisy art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 z późn. zm.) oraz art. 46 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 r. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.).

Wymagany zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został określony przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach – w piśmie nr RDOŚ-24-WOOS/0713/58/09 w piśmie z dnia 13 marca 2009 r.
- Wojewodę Śląskiego – w piśmie nr SR/III/0713/21/08 z 25 kwietnia 2008 r.
- Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach – w piśmie nr NZ/521/M/0254/23/08 z dnia 5 maja 2008 r.

Prognoza została sporządzona przez Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska we współpracy z Wydziałem Planowania Strategicznego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, w ramach działalności statutowej Centrum, zgodnie z art. 12 i 12a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz.1590 z późn. zm.)

Prognoza zawiera rekomendacje, które znalazły swoje odzwierciedlenie w ostatecznej wersji dokumentu Strategii, dzięki czemu uwzględnione zostały kwestie odnoszące się do problematyki środowiska i jego ochrony. Zalecenia jakie znalazły się w Prognozie odnosiły się m.in. do:

- rozszerzenia perspektywy czasowej diagnozy i przeprowadzenie wieloaspektowej oceny środowiska,
- uzupełnienia analizy SWOT o elementy środowiskowe,
- uwzględnienia problemu ochrony środowiska w ujęciu horyzontalnym w priorytetach, celach i kierunkach Strategii,
- uzupełnienia listy działań o działania w zakresie ochrony środowiska,
- poszerzenia listy zasad, na których będzie się opierać wdrażanie Strategii o zasady polityki ekologicznej,
- wskazania podmiotów bezpośrednio odpowiedzialnych za wdrażanie i monitorowanie Strategii,
- poszerzenia listy wskaźników monitoringu,
- uwzględnienia w Strategii celów *Polityki ekologicznej państwa na lata 2007-2010* oraz *Strategii leśnej UE (1998)* i Dyrektywy Inspire.

W załączeniu szczegółowa analiza rekomendacji zawartych w Prognozie w kontekście uwzględnienia ich w dokumencie Strategii (załącznik nr 1).

3. Informacja na temat opinii właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz.1227 z późn. zm.).

Zakres i treść Prognozy są zgodne z wymogami art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz.1227 z późn. zm.), jak również z zakresem i stopniem szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, określonym przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w piśmie z dnia 5 maja 2008 r. (sygn. NZ/521/M/0254/23/08), Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w piśmie z dnia 13 marca 2009 r. (sygn. RDOŚ-24-WOOS/0713/58/09) oraz przez Wojewodę Śląskiego – w piśmie nr SR/III/0713/21/08 z 25 kwietnia 2008 r.

Strategia wraz z Prognozą została przekazana w dniu 6 maja 2009 r. do zaopiniowania Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska oraz Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu (pismo nr SP.RS.0211-15/09).

Uzyskane opinie obydwu wspomnianych organów są pozytywne. Wnioski zgłoszone zarówno przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego jak i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska zostały uwzględnione przy opracowywaniu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020” oraz w Prognozie Oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”. Uwagi szczegółowe w/w organów ujęto w wykazie uwag stanowiących załącznik nr 2.

4. Informacja na temat zgłoszonych uwag i wniosków

W trakcie procesu przygotowania Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020” prowadzone były szerokie konsultacje w tym w oparciu o zapisy art. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w zakresie udziału społeczeństwa w opracowywaniu aktualizacji dokumentu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.). W toku prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, opracowano Sprawozdanie z przebiegu konsultacji społecznych uwzględniające uwagi i sposób ich rozpatrzenia, które zostało przyjęte przez Zarząd Województwa Śląskiego Uchwałą Nr 1968/290/III/2009 z dnia 30.07.2009 r. (tabela zawierająca szczegółowe zestawienie uwag wraz ze sprawozdaniem – załącznik nr 2).

5. Informacja nt. wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Stopień w jakim Strategia wyznacza ramy dla konkretnych przedsięwzięć, a zwłaszcza brak odniesienia do ich lokalizacji, charakteru czy wielkości nie daje podstaw do stwierdzenia znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków realizacji Strategii, wymagającego uruchomienia procedury, o której mowa w art.104 oraz art.113 - 117 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,

udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.).

Większość proponowanych w Strategii działań będzie dotyczyć jedynie obszaru Polski, a oddziaływanie poszczególnych projektów będzie miało przede wszystkim charakter lokalny bądź regionalny.

6. Informacja w zakresie propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Skuteczne wdrażanie Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020” zapewnia system monitoringu i ewaluacji strategii, który jest prowadzony w sposób ciągły i dynamiczny. Odpowiednio przeprowadzony monitoring w postaci analizy wskaźników ilościowych i jakościowych w odniesieniu do przedsięwzięć (wskaźniki produktu), celów strategicznych (wskaźniki rezultatu) i stopnia osiągania wizji (wskaźniki oddziaływania) umożliwi sprawne zarządzanie rozwojem regionu.

Wyniki analizy wskaźnikowej w postaci corocznego raportu monitoringowego będą przekazywane Zespołowi ds. Wdrażania i Monitoringu Strategii, a następnie Zarządowi Województwa Śląskiego. Tak opracowany dokument będzie stanowił podstawę do przeprowadzenia ewaluacji raz w kadencji Sejmiku Województwa Śląskiego, która będzie obejmować ocenę spodziewanych efektów Strategii na tle zapisanych w niej wizji i celów, a w efekcie podejmowanie ewentualnych działań korygujących. Punktem wyjścia dla procesu ewaluacji będzie ocena ex-ante dokonywana w oparciu o diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie. Kolejne etapy ewaluacji będą obejmować ocenę mid-term (w trakcie realizacji działań), a także ex-post (ocena po realizacji działań). Stworzeniu kompleksowego systemu oceny będzie służyć połączenie wyników monitoringu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego z monitoringiem Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, poprzez wykorzystanie Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej do analizy zjawisk społeczno-gospodarczych w układzie przestrzennym. Istotne z punktu widzenia całościowego rozwoju województwa i jego integracji wewnętrznej jest badanie stopnia rozpiętości rozwoju poszczególnych jego obszarów terytorialnych.

Obiektywna ocena postępu realizacji założonych celów Strategii umożliwi:

- podjęcie decyzji o kontynuacji lub zaprzestaniu działań w ramach realizowanych projektów,
- zweryfikowanie poprawności zidentyfikowanych celów i kierunków działania, a także ich efektów w aspekcie zmieniających się warunków otoczenia społeczno-gospodarczego,
- badanie stopnia wpływu zapisanych w Strategii celów na rozwój województwa i rozwiązywania problemów dzięki ich realizacji,
- określenie trwałości, czyli oceny szans trwania efektów realizacji zapisów strategii w średnim i długim okresie po zaprzestaniu finansowania.

Szczegółowy wykaz wskaźników został zawarty w dokumencie Strategii w rozdziale *Monitoring i ewaluacja*.